

ಕನ್ನಡ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ, 10 ನವೆಂಬರ್ 2015, ಬೆಂಗಳೂರು, ಸಂಪುಟ 1, ಸಂಚಿಕೆ 7, ಪುಟಗಳು-4. ಸಂಪಾದಕರು : ಜಿ.ಟಿ.ಗೋವಿಂದಪ್ಪ
Kannada monthly, 10 November 2015, Bengaluru, Vol. 1, No.7, Pages-4, KARKAN24585/10/12 Editor: G.T. Govindappa.

ಚಂದ: ವಾರ್ಷಿಕ ರೂ. 30, ಆಜೀವ : ರೂ. 500

Subscription :Annual Rs. 30; Life : Rs. 500

ಪ್ರಕಾಶನ: ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಪಶ್ಯನ ಪ್ರಚಾರ ಸಮಿತಿ ಟ್ರಸ್ಟ್.

Published by: Karnataka Vipassana Prachara Samiti Trust.

ಧಮ್ಮ ಪದಗಳು

ನಶ್ಚಿ ರಾಗಸಮೋ ಅಗ್ಗಿ, ನಶ್ಚಿ ದೋಸಮೋಗಹೋ,
ನಶ್ಚಿ ಮೋಹಸಮೋ ಜಾಲಂ, ನಶ್ಚಿ ತಣ್ಣಾಸಮಾ ನದೀ.

ರಾಗಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಬೆಂಕಿಯಿಲ್ಲ, ದ್ವೇಷಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಹಿಡಿತವಿಲ್ಲ,
ಮೋಹಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಬಲೆಯಿಲ್ಲ, ತೃಷ್ಣೆಗೆ ಸಮನಾದ ನದಿಯಿಲ್ಲ.

ಧಮ್ಮಪದ 251, ಮಲವಗ್ಗ

ನಿಖರವಾಗಿ ಮೋಹ ಎಂದರೆ ಏನು?

ಆಚಾರ್ಯ ಎಸ್.ಎನ್. ಗೋಯಂಕ (1924-2013)

(ಗೋಯಂಕಾಜಿಯವರು ತಮ್ಮ ಸಹೋದರರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಹೋದರರ ಪತ್ನಿಯರಿಗೆ ಬರ್ಮಾದಿಂದ ಬರೆದ ಪತ್ರದ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ರೂಪ-ಬಾಸಿಸ್ ಆಗಸ್ಟ್ 1968)
ಪ್ರೀತಿಯ ಶಂಕರ್, ಸೀತಾ, ರಾಧೆ, ವಿಮಲ,

ಧಮ್ಮದ ತಿರುಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ.

ಆಧುನಿಕ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ 'ಮೋಹ' ಪದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವ ರೀತಿ ಗೊಂದಲ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ, ಅದರ ನಿಖರವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹೇಳಿ ಎಂದು ಶಂಕರ್ ಕೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಸಂಪತ್ತಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾರವಾದ 'ಮೋಹ' ಹೊಂದಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದರ ಅರ್ಥ ಅವನು ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು. ಆದರೆ ಬುದ್ಧನು ಮೂರು ಬಗೆಯ ಬಂಧನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ: **ಲೋಭ** (ರಾಗ, ಕಟಾಸೆ), **ದೋಸ** (ದ್ವೇಷ) ಮತ್ತು **ಮೋಹ** (ಅಜ್ಞಾನ). **ಮೋಹ** ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಬಂಧನ ಅಥವಾ ಕಟ್ಟಾಸೆ ಎಂಬ ಅರ್ಥವೂ ಇದ್ದರೆ, ಬುದ್ಧನು ಎರಡು ಬಂಧನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ ಅವನು ಮೂರರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಸೂಕ್ತವಲ್ಲದ ಯಾವುದೇ ಶಬ್ದವನ್ನು ಬುದ್ಧ ಯಾವಾಗಲೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತು.

ಪಾಳಿ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ **ಮೋಹ** ಎಂದರೆ ಅಜ್ಞಾನ, ಭ್ರಾಂತಿ ಮತ್ತು ತಪ್ಪು ಭಾವನೆ. ಒಬ್ಬರು ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಯಾವುದರ ಬಗ್ಗೆಯಾದರೂ ಒಬ್ಬರು ಅತಿಯಾಸೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ, ಅದು ಅವನ ರಾಗ (ಕಟ್ಟಾಸೆ), ಅದು ಒಂದು ಸಂಕೋಲೆ. ಆದರೆ ಸತ್ಯವನ್ನು ಅಸತ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು, ಸತ್ಯವುಳ್ಳದ್ದನ್ನು ಸತ್ಯ ಇಲ್ಲದಿರುವುದೆಂದು, ಸತ್ಯ ಇಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ಸತ್ಯವುಳ್ಳದ್ದೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು **ಮೋಹ**; ಇದು ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅಶಾಶ್ವತವಾದದ್ದನ್ನು ಶಾಶ್ವತ ಎಂದೂ, ದುಃಖವನ್ನು ಸಂತೋಷವೆಂದೂ, ಮತ್ತು ನಾನು ಅಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಎಂದೂ ತಿಳಿಯುವನೋ ಆತನು ಶೀಲವಂತನಾಗಿದ್ದರೂ, ಮನಸ್ಸಿನ ಏಕಾಗ್ರತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ, ರಾಗ ಮತ್ತು ದ್ವೇಷದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿದ್ದರೂ **ಮೋಹ** ದಿಂದ ಬಲವಾಗಿ ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾನೆ.

ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ರೀತಿಯ ಜನರು ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲನೆಯ ತರಹದವರು ಧಮ್ಮದ ಮೂಲಭೂತ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನೇ ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಅಜ್ಞಾನದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಸರಪಳಿಯಿಂದ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಎರಡನೆಯ ತರಹದವರು ಧಮ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಳಿದಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಸತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಬಂಧನದ ಸಂಕೋಲೆಗಳು ಕಬ್ಬಿಣದಿಂದ ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ; ರೇಷ್ಮೆಯ ಎಳೆಗಳಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಅವು ಮೃದುವಾಗಿದ್ದರೂ ಬಹಳ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ತುಂಡುಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಏಕೆ? ಏಕೆಂದರೆ, ಅವುಗಳಿಂದ

ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವವರು ಅವುಗಳನ್ನು ಬೇಡಿಗಳೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅವು ಆಭರಣಗಳೆಂದೂ, ಭೂಷಣವೆಂದೂ ಭಾವಿಸಿ ಮೂರ್ಖರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಜೀವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಆ ಸಂಕೋಲೆಗಳನ್ನು ತುಂಡರಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. **ಪಚ್ಚೇಕ ಬುದ್ಧ** (ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಬುದ್ಧ) ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಈ ಬಂಧನದ ಸಂಕೋಲೆಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ವ-ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಕಿತ್ತು ಹಾಕಿ ಮುಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಬುದ್ಧನಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ **ಸಮ್ಭಾವಬುದ್ಧ** ಬಂದಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಮುರಿದು ಮುಕ್ತನಾಗುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅವುಗಳನ್ನು ಮುರಿಯುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಜನಗಳಿಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬುದ್ಧನ ಬೋಧನೆಗಳನ್ನು ಜನರು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅವರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿರುವ ಸಂಕೋಲೆಗಳನ್ನು ಮುರಿಯುವ ದಾರಿಯನ್ನು ಅವರು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಎರಡು ಬಗೆಯ ಜನರಲ್ಲಿರುವ ಮೋಹದ ಸಂಕೋಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳಿಲ್ಲವೆಂದೇನೆ. ಈ ಸಂಕೋಲೆಯಿಂದ ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವವರೆಲ್ಲರೂ, ಯಾರನ್ನೂ ಹೊರತುಪಡಿಸದೆ, ಯಾವುದು ಅಶಾಶ್ವತವೋ ಅದನ್ನು ಶಾಶ್ವತವೆಂದೂ, ಯಾವುದು ದುಃಖಕರವಾಗಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಸುಖಕರವೆಂದೂ, ಯಾವುದು 'ನಾನು' ಅಲ್ಲವೋ ಅದನ್ನು 'ನಾನು' ಎಂದೂ ತಿಳಿದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಅಜ್ಞಾನದ ಸಂಕೋಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಈ ಎರಡು ರೀತಿಯ ಜನಗಳಲ್ಲಿ, ಕಬ್ಬಿಣದಂತಹ ಅಜ್ಞಾನದ ಸಂಕೋಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವವರಿಗೆ ಅವರೂ ಒಂದು ದಿನ ಸಾಯುತ್ತಾರೆ, ಅವರು ಗಳಿಸಿ ಕೂಡಿಟ್ಟಿರುವ ಯಾವ ಆಸ್ತಿಯೂ ದೀರ್ಘಕಾಲದವರೆಗೆ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಅರಿವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಕ್ಷಣಿಕವೋ ಮತ್ತು ಅಶಾಶ್ವತವೋ ಅದನ್ನು ಶಾಶ್ವತ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ತರಹ, ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಇಂದ್ರಿಯ ಸುಖಗಳಲ್ಲೂ ನೋವು ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿದ್ದರೂ, ಇಂದ್ರಿಯ ಸುಖಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟುವ ನೋವನ್ನು, ದುಃಖವನ್ನು ಸಂತೋಷವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವರು

ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ದುಃಖವನ್ನು ಸಂತೋಷವೆಂದು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಅವರು ಈ ಶರೀರವನ್ನು ಆತ್ಮ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, 'ಇದು ನಾನು' ಮತ್ತು 'ಇದು ನನ್ನದು' ಎಂಬ ಅಹಂಭಾವವನ್ನು ಅವರು ಅಳಿಸಿ ಹಾಕಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಜೀವನದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ತಮ್ಮ ಅಹಂಗೆ ಧಕ್ಕೆಯಾದರೆ 'ನನಗೆ ಅವಮಾನವಾಯಿತು, ಅಥವಾ ಯಾರಾದರೂ ಹೊಗಳಿದರೆ, ನಾನು ಹೊಗಳಲ್ಪಟ್ಟೆ ಅಥವಾ ಇದು ನನ್ನದು, ನಾನು ಹೀಗಿದ್ದೇನೆ' ಎಂದು

ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹವರು ಅವಿವೇಕದ ಅಹಂಭಾವದಿಂದ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಯಾವಾಗ ಒಬ್ಬ ಮಹಾತ್ಮನು ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಅವರಿಗೆ ಧರ್ಮವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವನೋ ಮತ್ತು ಅವರಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದ ಬೆಳಕನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸುವನೋ ಆಗ ಮಾತ್ರ ಅವರ ಅಜ್ಞಾನದ ಸಂಕೋಲೆಗಳು ಕಳಚಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತವೆ.

ಈಗ ಎರಡನೆ ಬಗೆಯ ಜನಗಳಲ್ಲಿರುವ ನವಿರಾದ ಅಜ್ಞಾನದ ಸಂಕೋಲೆಯ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯೋಣ. ಈ ಸಂಕೋಲೆಗಳು ಅಗೋಚರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮುರಿಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆ? ಏಕೆಂದರೆ ಅವು ಸುಂದರವಾಗಿ, ಮೃದುವಾಗಿ, ಹಿತಕರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ತತ್ಪಲವಾಗಿ, ಅವು ತುಂಬಾ ಆಕರ್ಷಕ. ಅವರು ಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದ್ದರೂ ಈ ಬಂಧನವನ್ನು ಮುರಿದು ಅದರಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಲು ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಸಂಕೋಲೆಗಳಿಂದ ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವವರು ಈ ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ಶರೀರದ ಅಶಾಶ್ವತತೆಯನ್ನು ಅರಿಯಲು ಆಸಮರ್ಥರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅತ್ಯಂತ ಸ್ಥೂಲವಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಬ್ರಹ್ಮ ಲೋಕದ ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜೀವಿಗಳವರೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳೂ ಪ್ರತಿ ಕ್ಷಣವೂ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಅಶಾಶ್ವತವಾಗಿವೆ, ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಸತ್ತುಹೋಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಇಂತಿಂತಹ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುವ ಜೀವಿಗಳು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿವೆ ಎಂದು ವ್ಯಕ್ತಿ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಅಜ್ಞಾನ ಎಂದರೆ ಏನು? ನಿರಂತರವಾಗಿ ಉದಯವಾಗುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಚೇತನ ಮತ್ತು ಸುಪ್ತ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಶಾಶ್ವತ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಾಶ್ವತ ಜೀವಿ ಇದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಇದೇ **ಮೋಹ**.

ದುಃಖವನ್ನು ಸುಖವೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು, ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾ ಪಡೆಯುವಂತಹ ಇಂದ್ರಿಯ ಸುಖವನ್ನೇ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸುಖವೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದು ಈ ದೊಡ್ಡ ಸಂಕೋಲೆಯ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯ. ಈ ಸಂಕೋಲೆಯು ರೇಷ್ಮೆಯ ದಾರದಂತೆ ನವಿರಾಗಿದ್ದರೂ ಬಹಳ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಮುರಿಯುವುದು ಕಷ್ಟ. ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗುವಂತಹುದನ್ನು ಶಾಶ್ವತ ಮತ್ತು ಯಾವಾಗಲೂ ಇರುವಂತಹುದು ಎಂದು ತಿಳಿಯುವ ಅಜ್ಞಾನಿಯಂತೆ, ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುವಾಗ ಅನುಭವಿಸುವ ಸುಖಕರ ಸಂವೇದನೆಗಳನ್ನು ಶಾಶ್ವತ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾನೆ. **ಸಮಾಧಿ** (ಮನಸ್ಸಿನ ಏಕಾಗ್ರತೆ)ಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಇಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ಧ್ಯಾನದ ವಸ್ತುವಿನ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣೆ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು **ವಿತಕ್ಕ** (ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತೊಡಗಿಸುವುದು) **ವಿಚಾರ** (ಸತತವಾಗಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತೊಡಗಿಸುವುದು)ದಂತಹ ಅಂಶಗಳಿಂದ **ರೂಪಾವಚರ ಧ್ಯಾನದ** (ರೂಪ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗುವ ಏಕಾಗ್ರತೆ) ಮೊದಲನೇ ಹಂತಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಮೇಲೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಅವನು **ರೂಪಾವಚರ** ಧ್ಯಾನದ ಎರಡನೆಯ ಹಂತವನ್ನು ತಲುಪಿದಾಗ ಅವನ ಎಲ್ಲಾ ಆಲೋಚನೆಗಳೂ ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಶಾಂತವಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಹಂತದ ಏಕಾಗ್ರತೆಯಲ್ಲಿ **ವಿತಕ್ಕ** ಮತ್ತು **ವಿಚಾರ**ಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಎರಡನೆ ಹಂತದ ತನ್ಮಯತೆ (ಏಕಾಗ್ರತೆ) **ಪೀತಿ** (ಪರಮಾನಂದ) ಮತ್ತು **ಸುಖ** (ಸಂತೋಷ)ದ ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ತನ್ಮಯತೆಯ ಹಂತವಾದ ಮೂರನೆಯ ಹಂತಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ತನಕವೂ ಪರಮಾನಂದ ಮತ್ತು ಸಂತೋಷವನ್ನು ಅವನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ಎಷ್ಟು ಏಕಾಗ್ರಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದರೆ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಐದು ಇಂದ್ರಿಯಗಳೂ ಬಹುತೇಕ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತವೆ. ಮೂರನೇ ಹಂತದ ಈ ತಲ್ಲೀನತೆಯಲ್ಲಿ ಪಡೆಯುವ ಸಂತೋಷವನ್ನೇ ಅವನು ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂತೋಷ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾನೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಈ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆದಾಗ ದೊರೆಯುವ ಸಂತೋಷವೆಂದು ಮತ್ತು ತನ್ನ ಜೀವನದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಗುರಿಯಾದ ಮೋಕ್ಷ, ಮುಕ್ತಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ, ಅವನು ಏನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾನೋ ಅದು ಅರಿವು, ಗ್ರಹಿಕೆ, ಸಂವೇದನೆ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸಿನ ರೂಢಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮನಸ್ಸಿನ ಪ್ರಶಾಂತ ಮತ್ತು ನಿಶ್ಚಲ ಸ್ಥಿತಿ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಮನಸ್ಸು

ಸಂತೋಷವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸುಖವೂ ಸಹ ಇಂದ್ರಿಯ ಸುಖವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಇಂದ್ರಿಯಾತೀತವಲ್ಲ. ಇದೂ ಸಹ ಪ್ರತಿಕ್ಷಣವೂ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾಶವಾಗುವಂತದ್ದು. ಇಂತಹ ಸಂತೋಷವೂ ಸಹ ತನ್ನಲ್ಲಿ ನೋವಿನ ಬೀಜವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಅಶಾಶ್ವತ ಸುಖವನ್ನು ಶಾಶ್ವತ ಮತ್ತು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಇರುವಂತಹುದು ಎಂದು ತಿಳಿಯುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅಜ್ಞಾನದ ರೇಷ್ಮೆಯ ದಾರದಿಂದ ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾನೆ. ಮೃದುವಾದ ಮತ್ತು ಮುಟ್ಟಲು ಹಿತವಾದ ಈ ದಾರವನ್ನು ಹರಿಯುವುದು ಕಷ್ಟ. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಧ್ಯಾನ ಸಾಧಕನು ಮೋಹಪಾಶದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ದುರಂತ ಎಂದರೆ, ಮೊದಲನೆ ಅಥವಾ ಎರಡನೆ ಹಂತದ **ರೂಪಾವಚರ ಧ್ಯಾನ** ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಯಾವ ಅಲ್ಪ ಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವರೋ ಅದನ್ನೇ ಶಾಶ್ವತ ಮತ್ತು ನಿರಂತರ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಏಕೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ಏಕೆಂದರೆ ಗಾಳಿಯ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಾಡುವ ದೀಪದ ಜ್ವಾಲೆಯಂತೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡುಗುವ ಅಸ್ಥಿರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಏಕಾಗ್ರಗೊಳಿಸಲು ಮಾಡುವ ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸದಿಂದ ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಅವರು ಸುಸ್ತಾಗಿ ಬಳಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಯಾವುದೇ ಧ್ಯಾನದ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನರಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಸಂತೋಷ ಅನುಭವಿಸಿದರೂ, ಅದನ್ನೇ ಅವರು ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸುಖ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಆ ಭ್ರಮೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ದೇಹಗಳ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಂತುವೂ ಸಂತೋಷದ ಜಲಧಾರೆ ಯಾಗಿದೆಯೇನೋ ಎಂಬಂತೆ ಆನಂದ ಪರವಶರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಈ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಸುಖವನ್ನೇ ಅವರು ಅತೀಂದ್ರಿಯ ಸುಖವೆಂದೂ, ಅಮೃತವೆಂದೂ ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಫಲವಾಗಿ, ರೇಷ್ಮೆಯಂತೆ ನವಿರಾದ ಅಜ್ಞಾನದ ಬೇಡಿಯಿಂದ ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಅಮರನೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ರಾಗ ಮತ್ತು ದ್ವೇಷಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿದ್ದರೂ, ಅಜ್ಞಾನದ ಮೊದಲ ಬೇಡಿಯನ್ನು ಬಲಹೀನ ಮಾಡಿದ್ದರೂ, ಮುಕ್ತಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲಾರನು. ಏಕೆಂದರೆ, ಅನುಭವಿಸಲು ಮೃದುವಾಗಿರುವ ಆದರೆ ಹರಿಯಲು ಕಷ್ಟವಾದ ಈ ಸಂಕೋಲೆಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾನೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅವನು ಇನ್ನೂ ಜನನ ಮತ್ತು ಮರಣದ ವರ್ತುಲದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ; ಅದರಿಂದ ಅವನು ಹೊರಬಂದಿಲ್ಲ.

ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬನು ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಸತ್ಯದ ಮೂರು ಗುಣಗಳನ್ನು-**ಅನಿತ್ಯ, ದುಃಖ ಮತ್ತು ಅನತ್ತ** (ನಾನು ಇಲ್ಲ) - ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಿ **ಪಚ್ಚೇಕ ಬುದ್ಧ** (ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಬುದ್ಧ) ಆಗಬಹುದು ಮತ್ತು ನಿಬ್ರಾಣವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ, ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ **ಸಮಾಸಂಬುದ್ಧ** ಬಂದಾಗ ಕೆಲವರು ಅವನ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬಂದು **ಅರಹಂತರಾಗಿ ನಿಬ್ರಾಣ**ವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಆದರೆ, ಅಜ್ಞಾನದ ಸಂಕೋಲೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ರಾಗ-ದ್ವೇಷದ ಸಂಕೋಲೆಗಳನ್ನು ಮುರಿಯಲು ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಬುದ್ಧನ ಬೋಧನೆಯ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬರಲು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ **ಪಾರಮಿತಾ**ಗಳನ್ನು (ಪರಮಾದರ್ಶಗಳನ್ನು, ಪುಣ್ಯಗಳನ್ನು) ಮಾಡುತ್ತಾ ಅರ್ಹತೆಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡವರು ಮಾತ್ರ ಬುದ್ಧನ ಬೋಧನೆಗಳ

ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಜನನ-ಮರಣದ ಚಕ್ರದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಶಾಶ್ವತವಾದ, ನಿರಂತರವಾದ ಆತ್ಮ ಅಥವಾ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ ದೇವರು ಇರುವನೆಂಬ ತಪ್ಪು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ದೂರಸರಿದಿರುವ ಇತರರು ಜನನ ಮತ್ತು ಮರಣ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಬುದ್ಧ ತೋರಿಸಿದ ದಾರಿ ಅಥವಾ ಬೋಧನೆಯೇ ಅಂತಿಮ ಲಾಭವಾಗಿದೆ. ಇತರ ಆಚಾರ್ಯರನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ರಾಗ ಮತ್ತು ದ್ವೇಷದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಬುದ್ಧನ ಬೋಧನೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಮಾತ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿಯು **ಮೋಹ**ದಿಂದಲೂ ಹೊರಬರುತ್ತಾನೆ.

‘ಭವ’ ಎಂಬುದರ ಅರ್ಥವೇನು?

ತನ್ಮಯವನ್ನು (ರಾಗ, ಕ್ಷಯ) ಅನುಸರಿಸಿ **ಉಪಾದಾನ** (ಭದ್ರವಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವ) ಮತ್ತು **‘ಭವ’** (ಆಗುವಿಕೆ, ಸಂಭವಿಸುವುದು)ಗಳನ್ನೂ

ವಿವರಿಸಲು ಶಂಕರ್ ಕೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಆಧುನಿಕ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ 'ಭವ' ಎಂದರೆ 'ಸಂಸಾರ' (ಇರುವಿಕೆ, ಪುನರ್ಜನ್ಮಗಳ ವರ್ತುಲ). ಭವ ಸಾಗರ (ಜೀವನದ ಸಾಗರ ಅಥವಾ ಇರುವಿಕೆ ಅಥವಾ ವರ್ತಮಾನದ ಜೀವನ) ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ, ಅವರು 'ಸಂಸಾರ ಸಾಗರ', ಎಂದು ಅರ್ಥೈಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅರ್ಥವು ಪಾಳಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಹತ್ತಿರವಿದ್ದರೂ, ಪಾಳಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಕಮ್ಮ (ಕ್ರಿಯೆ) ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಾರ್ಯ ಕಾರಣ ನಿಯಮದ ಹನ್ನೆರಡೂ ಕೊಂಡಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ, ಆರು ಇಂದ್ರಿಯಗಳು

ಅವುಗಳ ವಸ್ತುಗಳ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಸುಖಕರವಾದ ಅಥವಾ ದುಃಖಕರವಾದ ಸಂವೇದನೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಈ ಹಂತದವರೆಗೆ ಯಾವ ಕರ್ಮವನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಉದಯವಾಗುವ ಈ ಸುಖಕರ ಅಥವಾ ದುಃಖಕರ ಸಂವೇದನೆಗಳು ಬಹುತೇಕ, ಕ್ರಮವಾಗಿ ಈ ಹಿಂದಿನ ಕೆಲವು ಕುಶಲ(ಒಳ್ಳೆಯ) ಅಥವಾ ಅಕುಶಲ (ಕೆಟ್ಟ) ಕಮ್ಮಗಳ ಫಲಗಳು. ಇದನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಅನುಸರಿಸಿ ಬರುವ ರಾಗವು (ಕಟಾಪ್ಪೆ) ಹೊಸ ಕಮ್ಮ ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಗವು ತೀವ್ರವಾದಾಗ ಅದು ಉಪಾದಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಉಪಾದಾನವನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಥವಾ ಬಂಧನ ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ದೈಹಿಕ, ವಾಚಿಕ ಅಥವಾ ಮಾನಸಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಈ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಕಮ್ಮ-ಭವ, ಸರಳವಾಗಿ ಭವ (ಆಗುವಿಕೆ), ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ರಾಗ ಮತ್ತು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ನಾವು ಮಾಡುವ ಕಮ್ಮವು ಸಂಖ್ಯಾರ್ಥವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಸಂಖ್ಯಾರ್ಥ ಹುಟ್ಟು ಮತ್ತು ಸಾವಿನ ಚಕ್ರವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈಗ ನಾನು ಏನಾಗಿದ್ದೇನೋ ಅದು ನನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಕಮ್ಮದ ಫಲವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ, ನನ್ನ ಕಮ್ಮವೇ ನನ್ನ ಭವ ಆಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಕಮ್ಮ ಮತ್ತು ಭವ ಎರಡೂ ಒಂದೇ ಎಂದು ನಾವು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಬಂಧನಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಸಿಕ್ಕಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈ ಭವ ಸಾಗರ ಎಷ್ಟೊಂದು ವಿಶಾಲವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಆಳವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಅದರ ಕೊನೆಯನ್ನು ಕಾಣುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅಗಾಧವಾದದ್ದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಭವವೂ ಅವರ ಕಮ್ಮದಿಂದ ನಿರ್ಧಾರಿತವಾಗಿದೆ. ಕಸದ ಗುಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕ್ರಿಯೆಯು ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಅವಿರತವಾಗಿ ಸುತ್ತುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕೆಲ ಸಮಯದ ನಂತರ ಸಾಯುತ್ತದೆ. ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸೂರ್ಯರು, ಚಂದ್ರರು, ನಕ್ಷತ್ರಗಳು, ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಆಕಾಶ ಈ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಪ್ರಮುಖವಾದವುಗಳಲ್ಲ. ಅವು ಯಾವುವೂ ಅದರ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅದರ ಭವವು ಕಸದ ಗುಂಡಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ. ಅದೇ ತರಹ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಭವವು ಅವನ ಅಥವಾ ಅವಳ ಕಮ್ಮದಿಂದ ನಿರ್ಧಾರಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮಾನವರಾಗಿ ನಾವು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗಿಂತ ಉತ್ತಮವಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೂ ಸಹ ನಮ್ಮ ಭವವು ನಮ್ಮ ಕಮ್ಮದಿಂದಲೇ ನಿರ್ಧಾರಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಅಗಣಿತ ಸೂರ್ಯರು, ಚಂದ್ರರು, ನಕ್ಷತ್ರಗಳು, ಗ್ರಹಗಳು ಮತ್ತು ನೀಹಾರಿಕೆಗಳು ನಮಗೇನು ಉಪಯೋಗ? ನಮ್ಮಗಳ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಅವುಗಳ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ನಾವು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದರೂ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಾಣಿಯೂ ವಿಶಾಲವಾದ ಮತ್ತು ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದ ಈ ಜೀವಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಕಡೆ ತನ್ನ ಕಮ್ಮಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ನಾವು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡ ಭವವು ನಮ್ಮ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಮುಪ್ಪು, ಸಾವು, ದುಃಖ, ನೋವು ಮತ್ತು ಅನೇಕ ತರಹದ ರೋಗ-ರುಜಿನಗಳು ಈ ಹುಟ್ಟನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತವೆ. ಇದು ಕಾರ್ಯ ಕಾರಣದ ನಿಯಮ. ವೇದನಾವನ್ನು (ಸಂವೇದನೆಯನ್ನು) ಅನುಸರಿಸಿ ಬರುವ ತಣ್ಣಗೆವನ್ನು (ತೃಪ್ತಿ) ನಿರ್ಮೂಲಗೊಳಿಸಿದರೆ, ಆಗ ಉಪಾದಾನ (ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವುದು) ಮತ್ತು ಭವ ಅಥವಾ ಕಮ್ಮ ಭವ (ಆಗುವಿಕೆ) ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ತನಗೆ ತಾನೇ ಭವವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಮೊಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಸುಟ್ಟಿ ಬೀಜಗಳಂತೆ. ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ರಾಗ ಮತ್ತು ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅರಹಂತನಾಗುತ್ತಾನೆ, ಮತ್ತು ಅವನ ಅಥವಾ ಅವಳ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಯಾವ ಫಲವನ್ನೂ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನಗೆ ತಾನೇ ಯಾವ ಭವವನ್ನೂ (ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮವನ್ನು) ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಹೊಸ ಹುಟ್ಟು, ಮುಪ್ಪು, ಸಾವು, ದುಃಖ, ಗೋಳು ಮತ್ತು ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮೀರಲಾಗಿದೆ. ಇದು ನಿಬ್ಬಾಣದ ಸ್ಥಿತಿ.

ಧಮ್ಮವನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗ, ಈ ಜಗತ್ತನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದವನು ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಿಸುವವನು ದೇವರಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಬ್ರಹ್ಮನಾಗಲಿ ಅಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯುತ್ತೇವೆ. 'ಅವನು' ಇರಲಿ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ ನಾವು ಯಾವ ನಷ್ಟವನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಅಥವಾ 'ಅವನ' ದಸೆಯಿಂದ ನಾವು ಏನನ್ನೂ ಗಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಪಡೆಯುವ ಯಾವುದೇ ಸತ್ವ ಅಥವಾ ದುಷ್ಟಲ 'ಅವನ' ಕಾರಣದಿಂದ ಅಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಕಮ್ಮ-ಭವದ ಕಾರಣದಿಂದ. ನಮ್ಮ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ ನಾವು ಭವವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಈ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ ಶುದ್ಧಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾವೇ ಜವಾಬ್ದಾರರು. ಒಬ್ಬ ಬಡ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ ದೇವರು ಅಥವಾ ಬ್ರಹ್ಮ ನಮಗೆ ಹೇಗೆ ಸಹಾ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ? ಯಾರಾದರೂ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು 'ಮುಕ್ತಿದಾತ' ನೆಂದು ಕರೆದುಕೊಂಡರೆ, ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಅವರು ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಂದಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬ ಮಹಾತ್ಮ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ ಜನರಿಗೆ ಮಾರ್ಗ ತೋರಿಸಬಲ್ಲನು. ಕರುಣೆಯಿಂದ ಆತನು ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸಿದರೆ, ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವನು 'ಮುಕ್ತಿದಾತ', ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚೇನೂ ಇಲ್ಲ.

ಯಾರಾದರೂ ನನಗೆ ರಂಗೂನಿನಿಂದ ಮಾಂಡಲೆಗೆ ದಾರಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು ಎಂದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ. ಅವರ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡರೂ, ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ನಡೆಯದಿದ್ದರೆ, ಮಾಂಡಲೆಯು ದೂರದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಯಾರಾದರೂ ನನಗೆ ದಾರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಬಹುದು, ಆದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಗುರಿಯಕಡೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಾನೇ ಸ್ವತಃ ಆ ಗುರಿಯಕಡೆ ನಡೆಯಬೇಕು. ವ್ಯಕ್ತಿಯು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಇದು ಭವ, ಅದರ ಕಾರಣ ಇದು, ಮತ್ತು ಇದು ಅದರ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವನು ಅಗ್ರವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ಆಗ ಮಾತ್ರ ಈ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮುಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ, ಬಂಧನಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಉಳಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ಭ್ರಾಂತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ, ರಾಗ ಮತ್ತು ಭವದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಲು, ನಾವು ಶೀಲವನ್ನು ಪಾಲಿಸೋಣ, ಸಮಾಧಿಯನ್ನು (ಮನಸ್ಸಿನ ಏಕಾಗ್ರತೆ) ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡೋಣ, ಪಸ್ಯ (ಅಂತರ್ ದೃಷ್ಟಿ, ವಿವೇಕ)ವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಧಮ್ಮದಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯೋಣ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಬಂಧನಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗೋಣ. ಇದರಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ಏಳಿಗೆ ಇದೆ.

ಸರ್ವರಿಗೂ ಮೈತ್ರಿಗಳು

ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಗೋಯಂಕಾ.

ಗೋಯಂಕಾಜಿಯವರೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಶೋತ್ತರಗಳು

("ಫಾರ್ ದ ಬೆನಿಫಿಟ್ ಆಫ್ ಮೆನಿ" ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪುಸ್ತಕದಿಂದ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದು)

ಪ್ರಶ್ನೆ: ಅನುಭವಸ್ಥ ಧಮ್ಮ ಸೇವಕರು ಹಳೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೊಸ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ನೋಡಲು ಬರುವವರನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮೈತ್ರಿಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ?

ಗೋಯಂಕಾಜಿ: ಧಮ್ಮವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಪರಿಶುದ್ಧವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ನೀವು ಹೆಚ್ಚು ಮೆತ್ತಾ (ಮೈತ್ರಿ) ಹೊಂದುತ್ತೀರಿ. ಈ ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿ ದಿನ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಏನು ಎಂದು ಕೇಳಿದಿರಿ. ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ, ನೀವು ಪ್ರತಿ ದಿನ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೆತ್ತಾ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೆತ್ತಾ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ನೀವು ಸೇವೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿ ದಿನ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಧಮ್ಮದಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಆಗ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಮೆತ್ತಾ ಬಲಯುತವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನೋಡಲು ಬರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅದ್ಭುತವಾದ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ.

ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ, ಧ್ಯಾನ ಶಿಬಿರಕ್ಕೆ ಬರುವವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಧಮ್ಮ ಸೇವಕರನ್ನು, ಆಚಾರ್ಯರನ್ನು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವವರನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಏನನ್ನು

ಬೋಧಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೋ ಅದರಂತೆ ಈ ಜನಗಳು ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಕಂಡು ಬಂದರೆ, ಅದು ಒಂದು ಕಪಟ ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ನೋಡು, ಈ ಸಾಧನ ಮಾರ್ಗ ಇಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರಿಗೇ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಸಮಯವನ್ನು ಯಾಕೆ ಹಾಳು ಮಾಡುವುದು? ಎಂದು ತಮಗೆ ತಾವೇ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದಿರಿ. ಧಮ್ಮದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಗಟ್ಟಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ, ಆಗ ನೀವು ಹೆಚ್ಚು ಮೆತ್ತಾ ಕೊಡಬಹುದು. ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಮೆತ್ತಾದಿಂದ, ಸಮೃದ್ಧ ಮೆತ್ತಾದಿಂದ ತುಂಬಿ ಇಟ್ಟಿರಿ. ನೀವು ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ, ನೀವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತೀರಿ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರವೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಜನಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ. (ಪು160-161).

ಪ್ರಶ್ನೆ: ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮ ಅಥವಾ ಸತ್ತ ನಂತರ ಜನ್ಮ ಇದೆಯೇ? ಇದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪುರಾವೆ ಏನು? ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅನುಭವದಿಂದ ನಿಮಗೇನು ತಿಳಿದಿದೆ?

ಗೋಯಂಕಾಜಿ: ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮ ಅಥವಾ ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಮೊದಲು ವ್ಯಕ್ತಿಯು ನಂಬಿದರೆ ಮಾತ್ರ ವಿಪಶ್ಯನ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದಿಲ್ಲ. ಇದು ಈಗಿನ ಜನ್ಮ ಎಂಬುದನ್ನು ನಂಬಿ. ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಈ ಕ್ಷಣದ ಸತ್ಯತೆಗೆ ಕೊಡಿ. ಪ್ರತಿ ಕ್ಷಣವೂ ನೀವು ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಪ್ರತಿ ಕ್ಷಣವೂ ನೀವು ಹೊಸ ಹುಟ್ಟನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ, ಮತ್ತು ಈ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ನೀವು ಹೇಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ನೀವೇ ಹೇಗೆ ಹಾನಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಿ. ಅದರಿಂದ ನೀವು ಹೊರಬಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಈಗಿನ ಜೀವನ ಉತ್ತಮವಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮ ಇದ್ದರೆ, ನೀವು ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದೇತೀರುತ್ತೀರಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತೆ ಏಕೆ? ನಿಮ್ಮ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಸರಿಮಾಡಲು ನಿಮ್ಮ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದದ್ದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಭವಿಷ್ಯವು ವರ್ತಮಾನದ ಉತ್ಪನ್ನ ಅಷ್ಟೆ. ವರ್ತಮಾನ ಸರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಭವಿಷ್ಯವೂ ಸರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ: ಯಾರೋ ಒಬ್ಬನು ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಅಥವಾ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಅದೇ ತರಹದ ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ, ಅದು ತಕ್ಷಣ ಫಲ ನೀಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೇ ಅವನು ಅದರಿಂದ ಹೊರಬರುತ್ತಾನೆ, ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಇದೆ?

ಗೋಯಂಕಾಜಿ: ಏಕೆಂದರೆ, ವಿಪಶ್ಯನ ಎಂದರೆ ಏನು ಎಂದು ವ್ಯಕ್ತಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ವಿಪಶ್ಯನದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದ ಫಲವು ಮೊದಲು ಸಂವೇದನೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದು ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸವಾಗಿದ್ದರೆ, ಬಹಳ ಅಹಿತಕರವಾದ ಸಂವೇದನೆಗಳು ದೇಹದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನೀವು ಬೈದರೆ ಅಥವಾ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಹೊಡೆದರೆ, ನೀವು ಕೋಪವನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ. ಸುಡುತ್ತಿರುತ್ತೀರಿ. ಈ ಬೀಜದ ಫಲ ಯಾವಾಗ ಬರುತ್ತದೋ, ಅದು ಸುಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಉರಿ ಬಂದಾಗ, ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸುವ ತರಬೇತಿ ನಿಮಗಿರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅದು ತನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಶರೀರದೊಳಗೆ ಮುಳ್ಳು ಹೊಕ್ಕಿದೆ ಎಂದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ, ಅದು ಒಳಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ತುಂಬಾ ನೋವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ನೀವು ಹೊರಗೆ ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದರೆ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಆಳಕ್ಕೆ ನೀವು ಸೂಜಿಯನ್ನು ಚುಚ್ಚಿ ಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ಅದು ನೋವಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವು

ಕ್ರಿಯೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ಸಂವೇದನೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರೋ, ಆ ಕ್ರಿಯೆಯ ಫಲ ಬರುವಾಗ ಅದೇ ತರಹದ ಸಂವೇದನೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತೀರಿ. ಒಳ್ಳೆಯ ವಿಪಶ್ಯನ ಸಾಧಕರಾದವರು, ಗಮನಿಸುತ್ತಾರೆ, ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ದ್ವಿಗುಣವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಅದು ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಅದರಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುತ್ತೀರಿ. ನೀವು ಈ ರೀತಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ನೀವು ಅದರ ಫಲವನ್ನು ನಂತರ ಪಡೆಯುತ್ತೀರಿ.

ಧಮ್ಮ ಪಘುಲ್ಲಾ, ಬೆಂಗಳೂರು

10 ದಿನದ ಶಿಬಿರಗಳು: ಫೆಬ್ರವರಿ 3-14, 17-28; ಮಾರ್ಚ್ 2-13, 16-27; ಏಪ್ರಿಲ್ 13-24, ಮೇ 4-15; ಜೂನ್ 1-12, 15-26, 29- ಜುಲೈ 10, 13-24, ಆಗಸ್ಟ್ 5-14, 17-28. ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 7-16, ಅಕ್ಟೋಬರ್ 4- 15, 18-29, ನವೆಂಬರ್ ದಿನದ ಶಿಬಿರ: ಡಿಸೆಂಬರ್ 24 ರಿಂದ 27, ಜನವರಿ, 28-31, ಏಪ್ರಿಲ್ 28ರಿಂದ ಮೇ 1, ಜುಲೈ 28-31, ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 1-4. **ಸತಿಪಠ್ಯನ ಶಿಬಿರಗಳು:** ಮಾರ್ಚ್ 30ರಿಂದ ಏಪ್ರಿಲ್ 7, ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 21-29, ನವೆಂಬರ್ 13-21. **ವಿಳಾಸ:** ಧಮ್ಮ ಪಘುಲ್ಲಾ, ಆಲೂರು, ದಾಸನಪುರ ಹೋಬಳಿ, ಬೆಂಗಳೂರು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ-4ರಲ್ಲಿ, ಹಿಮಾಲಯ ಡ್ರಗ್ ಕಂಪನಿಯ ಹತ್ತಿರ ಇಳಿದು ಅದರ ಎದುರು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಕಳಿ ಕ್ರಾಸಗೆ ಬಂದರೆ ಆಟೋರಿಕ್ಸಾ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ (ಕೆಂಪೇಗೌಡ) ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣದಿಂದ ನಗರ ಸಾರಿಗೆ ಬಸ್ ಸಂಖ್ಯೆ: 256, 258, 258ಸಿ. ದೂ.: 080-23712377, ಮೊಬೈಲ್: 7829912733, 8861644284, 9972588377,

ಇ-ಮೇಲ್: info@paphulla.dhamma.org; website: www.dhamma.org.

ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಾಮೂಹಿಕ ಸಾಧನಾ ಶಿಬಿರಗಳ ಮಾಹಿತಿ

ಪ್ರತಿ ಭಾನುವಾರ: ಜಯನಗರ: ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 8.30 ರಿಂದ 9.30ರವರೆಗೆ, ಸುರೇಶ್ / ರಾಜೇಶ್ವರಿ - 98867 75401 **ಸರ್ಜಾಪುರ ರಸ್ತೆ:** ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 9.00 ರಿಂದ 10.00, ನಿರ್ಮಲ್ ಬೋತ್ರಾ-93412 22999, ಸ್ವಾತಿ-93426 75811, **ಬಸವೇಶ್ವರ ನಗರ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ** 8.00 ರಿಂದ 9.00ರವರೆಗೆ, ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥ: 098451 71600, ಹೇಮಂತ: 074118 74462, **ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ:** 8.30ರಿಂದ 9.30ರವರೆಗೆ, ಶ್ರೀ ದಿನೇಶ್ ಕುಮಾರ್-99452 38441 **ಕೆಂಗೇರಿ:** ಸಂಜೆ 4.30ರಿಂದ 5.30ರವರೆಗೆ, ವಸಂತ್ ಜಾಜೋ-98453 95152, 98445 29309. **ಆರ್.ಎಂ.ವಿ. 2ನೇ ಹಂತ:** ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 7.50ರಿಂದ 9.00ರವರೆಗೆ, ಶ್ರೀ ತಾರಕ್ ಗೋರಾಡಿಯಾ-99454 58593.

ಪ್ರತಿ ಶನಿವಾರ: ವಿಜಯನಗರ: ಸಂಜೆ 6-00 ರಿಂದ 7-00ರವರೆಗೆ, ಶ್ರೀ ತುಕಾರಾಮ್-97433 63339, ಶ್ರೀ ಪವನ್‌ಕುಮಾರ್-77607 52220

ಪ್ರತಿ ಮೊದಲ ಭಾನುವಾರ: ವೈಟ್‌ಪೀಲ್ಡ್: ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 9-30 ರಿಂದ 10-30ರವರೆಗೆ, ಶ್ರೀಮತಿ ವಲ್ಲರಿ/ರಾಜೇಶ್ ಮೊ.: 97403 22447

ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಾಮೂಹಿಕ ಸಾಧನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ತಿಳಿಯಲು ವೆಬ್ ವಿಳಾಸ: http://www.paphulla.dhamma.org/os/paphulla_sittings.htm

ಒಂದು ದಿನದ ಶಿಬಿರಗಳ ಮಾಹಿತಿ

ಬೆಂಗಳೂರು: ಪ್ರತಿ ಭಾನುವಾರ 10 ರಿಂದ 4 ಗಂಟೆ, ಧಮ್ಮ ಪಘುಲ್ಲಾ, ಆಲೂರು. **ಮೈಸೂರು:** ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು 4ನೇ ಭಾನುವಾರ. ಸಂಪರ್ಕ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು: 9481149553, 99801005309. **ಉಡುಪಿ:** ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಎರಡನೇ ಭಾನುವಾರ. ಸಂಪರ್ಕ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು: 9980897955 / 9449773942 9481149553. **ದಾವಣಗೆರೆ:** ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಕೊನೆ ಭಾನುವಾರ. ಸಂಪರ್ಕ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು: 9844245111 / 9986962762 9448588789 **ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ:** ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಮೂರನೇ ಭಾನುವಾರ. ಸಂಪರ್ಕ ಸಂಖ್ಯೆ: 9880661506

10 ದಿನದ ಶಿಬಿರ ಆಯೋಜಿಸುವವರು ಸಲಹೆ, ಸೂಚನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ :
ಸಂತೋಷ ಧರ್ಮರಾಜ್, ಬೆಂಗಳೂರು. ಮೊಬೈಲ್: 8762086089

ವಂತಿಗೆ : ವಾರ್ಷಿಕ: ರೂ. 30, ಆಜೀವ: ರೂ. 500. ಚೆಕ್ ಅಥವಾ ಡಿ.ಡಿ. ಪಡೆಯಬೇಕಾದ ಹೆಸರು : 'ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಪಶ್ಯನ ಪ್ರಚಾರ ಸಮಿತಿ'.

ಪಾವತಿಸುವ ಸ್ಥಳ: ಬೆಂಗಳೂರು. ಬ್ಯಾಂಕ್ : ಯಾವುದೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಚೆಕ್ ಅಥವಾ ಡಿಡಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಸ್ವ ವಿಳಾಸದ ಚೀಟಿ ಇಡಿ

ಪ್ರಕಾಶಕರು: ಶ್ರೀಮತಿ ಆರ್. ಚಂದ್ರಮತಿ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಪಶ್ಯನ ಪ್ರಚಾರ ಸಮಿತಿ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಪರವಾಗಿ. **ಪ್ರಕಾಶನ :** ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಪಶ್ಯನ ಪ್ರಚಾರ ಸಮಿತಿ ಟ್ರಸ್ಟ್, #93, 30ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ಬನಶಂಕರಿ 2ನೇ ಹಂತ, ಬೆಂಗಳೂರು-560070. **ಮುದ್ರಕರು :** ಬಿ.ಪ್ರದೀಪ್ ಕುಮಾರ್, ಐರಣಿ ಆಫ್‌ಸೆಟ್ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್, 4ನೇ ತಿರುವು, ಕೆ.ಹೆಚ್.ಬಿ.ಕಾಲೋನಿ, ದಾವಣಗೆರೆ -2 **ಗೌರವ ಸಂಪಾದಕರು:** ಜಿ.ಟಿ. ಗೋವಿಂದಪ್ಪ

Printed & Published by Smt. R. Chandramathi on behalf of Karnataka Vipassana Prachara Samithi Trust, Published at Karnataka Vipassana Prachara Samithi Trust, #93,30th Cross, Banashankari 2nd Stage, Bengaluru - 70. Printed by B.Pradeep Kumar at: Airani Offset Printers, 4th Cross, K.H.B.Colony, Davangere -2 Edited by G.T. Govindappa,

ಮುದ್ರಿತ ವಿಷಯ ತೆರೆದ-ಅಂಚೆ

ಇಂದ:

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಪಶ್ಯನ ಪ್ರಚಾರ ಸಮಿತಿ ಟ್ರಸ್ಟ್

#93, 30ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ಬನಶಂಕರಿ 2ನೇ ಹಂತ, ಬೆಂಗಳೂರು-560070.